

Halgir W. Poulsen, fyrrv. limur í samráðingarnevndini:

Einki minni enn eitt bragd

– Okkara fólk hava gjørt eitt gott arbeiði, og tað vildi verið óðamannaverk at farið til Haag heldur enn at tikið við hesi semjuni sigur Halgir W. Poulsen, sum eisini heldur, at trýstið frá oljufeløgnum hevur ávirkað úrslitið

Halgir Winther Poulsen, fyrrv. limur í samráðingarnevndini, heldur, at føroyska samráðingarnevndin hevur fingið heilt væl burtúr

JAN MÜLLER

Ein av teimum, sum var við í føroysku samráðingarnevndini øll tey fyrstu árin, er Halgir W. Poulsen, advokatur. Hann var eisini í tí nevndini, sum samráðdist við donsku stjórnina og loksins fekk danir at lata føroyingum rættin til und-

irgrundina.

Nú ein avtala við Bretland um markið liggur á tingborði hava vit spurt Halgir W. Poulsen, hvat hann heldur um úrslitið av samráðingunum, sum næstan hava vart í 10 ár.

–Hetta er einki minni enn eitt bragd. Hetta er ein stak góð loysn, har alternativ

var at fara til dómstólin í Haag, og tá visti man jú einki um úrslitið.

Halgir W. Poulsen, sum hevur fylgt samráðingunum, eftir at hann fór úr nevndini miðskeiðis í 90-unum, heldur tað vera óheppið, tá tað líkasam framgongur í føroysku pressuni, at føroyingar bara hava fingið nokur fá % og bretar nógv meira burtúr.

–Tá tosað verður um Gráu økini, so mugu vit minnst til, at hesi eru bert ein lítill partur av tí stóra øki, sum partarnir hava verið ósamdir um.

Uppá fyrispurning um hann er ovfarin av tí semju, sum nú er gjord sigur Halgir W. Poulsen, at teir ráðgevar, sum nevndin brúkti, tá hann var við í arbeiðinum, óheftir altjóða serfrøðingar, vóru samdir um, at komu vit til nokunlunda hetta úrslitið, sum nú er rokkið, so vildi tað verið eitt frálíkt úrslit. Tað vóru allir samdir um, og tað var ikki hvør sum helst.

Halgir W. Poulsen heldur

tað hevði verið óðamannaverk at farið til dómstólin í Haag, nú eitt so gott úrslit fyriliggur.

–Men hví skal ein stór tjóð sum Bretland, sum hevur drúgar royndir við slíkum samráðingum, slaka so nógv og gera eina avtalu, sum gagnar einum lítlum granna sum okkum?

–Hatta var eisini fyrsti spurningurin, sum varð settur, tá vit fingur undirgrundina. Fyrsti spurningurin hjá føroyingum var, hvat buði undir hesi avgerð. Um tú ongantið vil vera nøgdur við eitt avrik, so kanst tú sjálandi spyrja so.

Halgir W. Poulsen sigur, at um vit føroyingar ikki eru nøgdur við avtaluna, so hava vit frítt at fara til Haag og brúka 5 ár til tað, fleiri tiggjutas milliónir, liva við óvissuni um, at vit fáa eitt verri úrslit, og harafturat at steðga eina møgulegari oljuleiting í mong ár.

–Kann stjórnarskipið í Bretlandi hava verið orsokin til, at bretar gjordist

meira moyrir?

–Tað er ilt at siga. Men tað gjørdi so ikki støðuna verri. Tí nýggja stjórnin var ikki bundin at gomlum støðum. T.d. broytti nýggja stjórnin støðu í spurninginum um Rockall og fylgdi altjóða retti. Hetta hevði jú við sær, at bretar ikki longur tvíhildu um eitt 5000 kvkm. stórt øki.

Halgir W. Poulsen heldur annars, at broytta bretska støðan kann eisini stava frá einum trýsti, sum oljufeløgini hava lagt á myndugleikarnar. Skuldi tað t.d. hent, at tað gingi fimm ár aftrat at biða eftir eini avgerð í Haag - eftir at feløgini longu hava biðað í fleiri ár at sleppa út í tað Hvíta øki - so kundi jú vera vandi fyri, at oljufeløgini rætt og slætt mistu tolið og fóru til onnur øki í heiminum.

–Skuldi tað hent, at feløgini tóku seg heilt aftur av hesum økinum, so vildi tað kanska verið seinur dagur, at tey aftur komu henda vegin. Tað er tí væl

hugsandi, at hetta hevur verið ein partur av tí, sum gjørdi, at bretar nú vórðu moyrir.

Halgir W. Poulsen heldur tað hevur lønt seg ikki at skunda hetta stóra málið igjøgnum men at hava brúkt ta tíð, sum var neyðug. Hann heldur eisini, at Árni Olafsson hevur gjørt eitt stórt arbeiði.

Dánjal var miðlinjumaður

Hann heldur annars, at tað er harmuligt, at Dánjal Nolsøe, ikki skuldi sleppa at uppliva, at vit fingi eina slíka avtalu. –Hann hevði avgjørt verið glaður, tí vit eftir míni bestu sannföring hava vit fingið bretar at viðurkenna, at markið er lagt sambært eini miðlinju, nakad, sum teir ikki vildu øll tey fyrstu árin. Og miðlinjan var nettup aðalmálið hjá Dánjali.

Halgir W. Poulsen leggur aftrat, at nettup Dánjal Nolsøe, sáli eigur ein stóran leiklut í tí úrsliti, sum nú fyriliggur.

Edmund Joensen, fyrrv. lögmaður um marknaavtalu:

– Vit hava slakað óneyðugt

– Høvdu vit tikið upp samráðingar á hægsta politiska stigi, sum mælt varð til undir undanfarna landsstýri, so høvdu vit kunna fingið meira burtur úr og eina betri avtalu sigur Edmund Joensen, fyrrv. lögmaður, sum heldur, at vit hava slakað meira enn tað var neyðugt.

JAN MÜLLER

Hóast eisini sambandsflokkurin tekur undir við tí avtalu, sum nú liggur á borðinum, so tekur flokkurin ikki undir við gongdini í málinum.

Edmund Joensen, sum í fyra ár sum lögmaður umsatt marknamálið sigur við Sósíalín, at tað er sera avmarkað, hvat hann kann siga til avtaluna, nú tagnaðarskyldan áliggur politikarunum.

–Eg haldi ikki, at føroyingar hava fingið optimalt burtur úr. Føroyingar hava forhastad seg, og hava vit latið meira enn neyðug var

at lata av landgrunninum. Hinvegin hava vit heldur ikki fingið ta røttu loysnina fyri fiskivinnuna.

Edmund Joensen bað í síni tíð sum lögmaður danska forsætisráðharran um at taka upp samband við sín bretska starvsbróður fyri at fáa eina endaliga loysn á umrøddu viðurskiptum. Í staðin fyri at halda fram á hesi slóð vórðu partarnir samdir um at royna óformellir samráðingar millum samráðingarleidararnar.

Tað er hetta, sum Edmund Joensen er ónøgdur við. Hann viðgongur, at báðir partar mugu lata og slaka. Tað liggur í sam-

ráðingum og hevur gjørt tað alla tíðina. Men eina ferð kemur tað hartil, at øll skilagóð argument eru brúkt sum t.d. hvørja vekt sker og hólmar, strandalongdir og hvørt av sínum skulu hava.

Og tað markið er farið fyri langari tíð síðani. Tí var tað eg helt, at vit skulu taka samráðingar á hægsta politiska stigi. Og oftani er tað so, at tú kanst fáa nakað meira burtur úr við at enda tað politiskt. Og tað meini eg avgjørt, at vit hava forsmott. Tá høvdu vit kunna fingið tað síðsta við tvis, eitt betri landgrunnsmark og eitt fast fiskimark. Tá høvdu høgstandandi leidarar

kunna staðið andlit til andlit yvir fyri hvørjum øðrum í staðin fyri at lata alt upp í hendurnar á embætismonnunum og reka ein „Yes Minister“ politikk.

–Eg meini bart út, at føroyingar hava latið meira enn tað var neyðugt. Eg meini eisini, at vit hava ikki fingið ta røttu fiskivinnuloysnina.

Edmund Joensen vísir á, at hetta málið hevur víst, at summi hava veikari rygg enn onnur og sipar serstakliga til, at vit ikki hava tikið samráðingar á hægsta politiska stigi við.

Árni Olafsson, samráðingarleidari:

Avtalan uttan iva betri enn Haag

JAN MÜLLER

Hvørji viðmerking hevur Árni Olafsson, samráðingarleidari til avtaluna, sum nú liggur á borð-

inum!

– Tað er greitt, at landsstýrið er handiccappað, tá tað skal verja avtaluna, tí man nettup er avskorin frá at koma út við tí tilfarinum,

sum vísir, hvat veruliga er hent í samráðingunum, nú málið er í trúnaði.

Hvat nú um tingmenn nettup av hesi órøk boykotta avtaluna?

– Eg gangi út frá, at teir frá sínum umboðum í Uttanlandsnevndini eru kunnadur um støðuna og gongdina, men vilja teir átaka sær ábyrgdina av, at vit í staðin fyri hesa loysnina, fara til Haag, og brúka fimm ár til

eina loysn, sum í prinsippinum kann bliva betri, men kanska líka so gjarna kann bliva verri, so er tað teirra val.

Tað er tó so, at ein samd Uttanlandsnevnd tekur undir við loysnini hjá landsstýrinum - ein loysn, sum samráðingarnevndin hevur mett sum ta frægastu loysnina, ið kundi fáast.

Uppá fyrispurning um tað í veruleikanum eru vit, sum

hava givið okkum, nú vit fingi so nógv minni av tí sunnari Grásonuni sigur Árni Olafsson, at vit mugu minnst til, at um málið fór til Haag, so hevði tað ikki bert verið til at tikið støðu millum eitt føroyskt krav, sum svaraði til okkara miðlinju og eitt bretskt, sum svaraði til teirra. Tá hevði tað verið til eitt bretskt krav, sum lá munandi nærri Føroyum enn tann bretska mið-

linjan.

Árni Olafsson vátar ordini hjá lögmanni um, at serfrøðingar, sum føroyska samráðingarnevndin hevur brúkt, hava víst á, at vit skulu eiga heldur at taka hesa loysnina enn at fara til Haag við málinum.